

HLÁSÁNÍ EVANGELIA A UDĚLOVÁNÍ SVÁTOSTÍ – PILÍŘE KNĚŽSKÉ SLUŽBY

Katecheze Benedikta XVI. na generální audienci

Náměstí sv. Petra

středa, 1. července 2009

Drazí bratři a sestry,

28. června se slavením prvních nešpor ze slavnosti sv. Petra a Pavla v bazilice sv. Pavla za hradbami skončil Rok sv. Pavla, jenž byl připomínkou dvou tisícího výročí narození apoštola národů. Děkujeme Pánu za duchovní plody, které tato významná iniciativa přinesla mnoha křesťanským komunitám. Za cenný odkaz Roku sv. Pavla lze považovat výzvu apoštola k prohloubení poznání Kristova tajemství, aby On byl srdcem a středem naší osobní i komunitní existence. To je totiž nezbytná podmínka pravé duchovní a církevní obnovy. Jak jsem již zdůraznil během první eucharistické liturgie v Sixtinské kapli po svém zvolení na Petrův stolec, „každý další prvek církevního života vyplývá především z plného společenství s Kristem, nejprve společenství mezi věřícími, pak závazek hlásat a dosvědčovat evangelium i horlivost lásky vůči všem, zejména k chudým a nepatrným“ (srov. Insegnamenti, I. 2005, str.8-13). Platí to v první řadě pro kněze. Děkujeme proto Boží prozřetelnosti, že nám nabízí možnost slavit Rok kněží. Rád bych, aby byl pro každého kněze příležitostí k vnitřní obnově, a z toho vyplývajícího posílení v závazku jeho poslání.

Jako byl během Roku sv. Pavla naší stálou oporou svatý Pavel, tak v následujících měsících si budeme všimát především svatého Jana Maria Vianneye, svatého faráře arského, jehož 150. výročí smrti si připomínáme. V listu, který jsem k této příležitosti napsal kněžím, jsem zdůraznil, že na životě tohoto pokorného služebníka oltáře nejvíce vyniká „jeho opravdové ztotožnění s vlastní službou“. Rád říkával, že „dobrý pastýř, pastýř podle Božího srdce, je největší poklad, který dobrý Bůh může dát nějaké farnosti a jeden z nejcennějších darů božského milosrdenství“. A na znamení toho, že není schopen přizpůsobit se velikosti daru a úkolu, svěřeným ubohé lidské bytosti, si povzdechl: „Ó, jak veliký je kněz! ... Kdyby si uvědomil, čím je, zemřel by ... Bůh jej poslouchá: kněz pronese několik slov a Pán na jeho hlas sestupuje z nebes, aby se skryl v malé hostii“.

Vskutku, každý kněz, který se zamyslí nad dvojčlenem „totožnost-poslání“, může lépe postřehnout nezbytnost onoho postupného ztotožňování se s Kristem, které zaručuje věrnost a plodnost evangelního svědectví. Samotný titul Kněžského roku – Věrnost Kristu, věrnost kněze – ozřejmuje, že dar božské milosti předchází každou možnou lidskou odpověď i pastorační realizaci, takže misijní zvěst a bohoslužebný kult v životě kněze nejsou od sebe nikdy odděleny, stejně jako nelze nikdy oddělovat ontologicko-svátostnou jednotu a evangelizační poslání. Ostatně, mohli bychom říci, že účel poslání každého kněze je „kultovní“: aby se všichni lidé mohli obětovat Bohu jako živá, svatá a Bohu milá hostie (srov. Řím 12,1), která se v samotném stvoření, v lidech stává kultem, chválou Stvořitele, od něhož se jim dostává oné lásky, kterou jsou povoláni v hojnosti jedni druhým dávat. Vidíme to jasně na počátcích křesťanství. Svatý Jan Zlatoústý například říkal, že svátost oltářní a „svátost bratra“ nebo „svátost chudého“ jsou dva aspekty téhož tajemství. Láska k bližnímu, pozornost ke spravedlnosti a chudým nejsou jenom témata sociální morálky, jako spíše výrazy svátostného pojetí křesťanské morálky, poněvadž prostřednictvím kněžské služby se uskutečňuje duchovní oběť všech věřících v jednotě s obětí Krista, jediného Prostředníka: oběť, kterou kněží nabízejí nekrvavě a svátostně v očekávání nového Pánova příchodu. To je hlavní, podstatně misijní a dynamická dimenze totožnosti kněžské služby. Prostřednictvím

evangelní zvěsti rodí víru v těch, kteří dosud nevěří, aby s Kristovou obětí mohli sjednotit svoji vlastní oběť, která se vyjadřuje láskou k Bohu a k bližnímu.

Drazí bratři a sestry, tváří v tvář tolikeré nejistotě a malátnosti i při výkonu kněžské služby, je nezbytné opětovně si osvojit jasný a nedvojznačný úsudek o absolutním primátu božské milosti připomenutím toho, co napsal svatý Tomáš Akvinský: „Nejmenší dar milosti přesahuje přirozené dobro celého universa“ (Summa Theologie, I-II, q.113, a.9, ad 2). Poslání každého jednotlivého kněze bude proto záviset také a zejména na vědomí svátostné reality jeho „nového bytí“. Na jistotě vlastní totožnosti, nikoli uměle vytvořené, ale zadarmo a božsky obdržené a přijaté, vždycky závisí stálá obnova nadchnutí kněze svým vlastním posláním. Také pro kněze platí to, co jsem napsal v encyklice *Deus caritas est*: „Na počátku křesťanského života není určité etické rozhodnutí nebo nějaká velká idea, nýbrž setkání s událostí, s Osobou, která otevírá před životem nový obzor a dává mu rozhodující zaměření“ (č.1).

Kněží, tím že přijali svým zasvěcením tak mimořádný dar milosti, stávají se trvalými svědky svého setkání s Kristem. Vycházejíc právě z tohoto vnitřního vědomí, mohou naplno konat své poslání hlásáním Slova a vysluhováním svátostí. Po 2.vatikánském koncilu vznikl tu a tam dojem jakoby kněžským posláním v této době mělo být něco naléhavějšího; někteří pomýšleli na to, že je třeba nejprve budovat jinou společnost. Úryvek z Markova evangelia (3,13-19) o ustanovení dvanácti apoštolů, který jsme slyšeli na začátku generální audiece, však poukazuje na dva podstatné elementy kněžské služby. Ježíš posílá apoštoly tehdy i nyní hlásat evangelium a dává jim moc vyhánět zlé duchy. „Zvěst“ a „moc“, tzn. „slovo“ a „svátost“ jsou tedy dva základní sloupy kněžské služby mimo všechny její možné rozmanité konfigurace.

Pokud se nebere v potaz „diptych“ zasvěcení-poslání, stává se opravdu obtížně srozumitelnou totožnost kněze i jeho služba v církvi. Kdo jiný je totiž knězem, ne-li obrácený a obnovený člověk, který žije v osobním vztahu s Kristem a který si neustále osvojuje evangelní kritéria? Kdo jiný je knězem, ne-li člověk jednoty a pravdy, vědom si vlastních mezí a zároveň mimořádné velikosti obdrženého poslání, totiž úsilí šířit Boží království až na konec země? Ano! Kněz je člověkem, který zcela patří Pánu, poněvadž jej Bůh sám povolal a ustanovil k apoštolské službě. A právě proto, že patří zcela Pánu, patří cele lidem. Modleme se během tohoto Kněžského roku, který potrvá až do příští slavnosti Nejsvětějšího Srdce Ježíšova, za všechny kněze. Ať roste jejich počet v diecézích, ve farnostech, v řeholních a zejména mnišských komunitách, ve sdruženích a hnutích, v různých pastoračních uskupeních na celém světě, modlitebních skupinách a zejména společenstvích eucharistické adorace za posvěcení kněží a za kněžská povolání jako odpověď na Ježíšovu výzvu k modlitbě: „Proste Pána žně, aby poslal dělníky na svou žeň“ (Mt 9,38). Modlitba je prvním závazkem, pravou cestou posvěcování kněží, duší autentické „pastorace povolání“. Skrovný počet kněžských svěcení v některých zemích nejenom nemá vyvolávat malomyslnost, ale má podněcovat k rozšíření prostoru věnovaného mlčení a naslouchání Slovu, k větší péči o duchovní vedení a svátost zpovědi, aby hlas Boží, který ustavičně volá a utvrzuje, mohl být slyšen a pohotově následován mnoha mladými. Kdo se modlí nemá strach; kdo se modlí není nikdy sám; kdo se modlí, zachrání se! Modelem života, učiněného modlitbou, je bezpochyby svatý Jan Maria Vianney. Maria, Matka církve, kéž pomáhá všem kněžím následovat jeho příklad, aby byli jako on svědky Kristovými a apoštoly evangelia.

Přeložil Milan Glaser, www.radiovaticana.cz